

EDİTÖRDEN

“Anlatılan senin hikayendir.” sözü, güzel bir sözdür. Derin, felsefi ve afâkî sayıp kimi yerde burun kıvrıdığımız bu anlatıların aslında kendi yaşamlarımızla doğrudan ilgisi vardır. Ve aslında yine spontan gibi görünen birçok gelişmenin de son derece hazır bir mutfağı vardır. Bu nedenle bizlere düşen görev somut konjunktür çözümlemelerinden ibaret olmamalıdır. Güncelliği de içinde barındıran; ama güncelliğin süpekülasyonlarına kapılmadan, sürecin nasıl bir gelişme trendi izlediği ve izleyeceğine ilişkin olasılıkları sergilemek, sürecin ne yönde geliştiği ve ne yönde gelişmesi gerektiği sorusuna açıklık getirmek olmalıdır.

1800’lü yılların sonunda bütün Avrupa’yı altüst eden sosyal dalgalanmalar, sağlık da dahil her alanı politikleştirirken; sosyal, ekonomik ve politik krizler aynı zamanda sağlık krizleri olarak yansımış, sağlıklı bir ortamda yaşama talebi, sosyal-politik taleplerin içinde yer almaya başlamıştır. Yine aynı yıllarda “Hükümetlerin asli hedeflerinden biri halk sağlığı ile ilgilenmektir.” diyen Virchow, “tıbbın, bireye indirgenen dar yaşamına itiraz ederek, tıbbın kapsayıcılığının altını çizmiştir”.

Bu anlayışların evriminden güç alarak dergimizde meslek hastalıkları, iş kazaları ve bunların sosyo-ekonomik belirleyicilerine yoğunlaştık. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin sosyal, politik nedenlerle bağlarını kırmaya çalıştık. Dergimiz bu diyalektik bağlamda yol alırken, “politik felsefeden teknokratik bakışa” kadar “tatlı” tartışmalara da konu oldu. Ve bu “tatlı” tartışmalara girenler, bir yanı sıra 19. yüzyılın sonundaki yorumlara denk gelen yaklaşımlarda bulundular ya da biz böyle hissettik: “Tıbbi etik ve politika ile uğraşanlar, çok zaman kaybediyorlar.” Ne var ki, bu günlerde, daha az zaman kaybetmek için bu alana sosyo-ekonomik ve politik olarak daha çok yoğunlaşılması gereği iyice anlaşıldı. Öyle değil midir ki; işçi sağlığını 4857 sayılı İş Yasası ve ona bağlı yönetmelikler vurmuştur. Kamu Personel Rejimi Reform Yasası vurmuştur/vuracaktır. Küreselleşme, taşeronlaşma, esnek üretim, toplam kalite, asgari ücret, IMF politikaları, AB muktasebatları... vurmuştur; çünkü; “Yoksulluk son neden olabilir. Ara neden eşitsizliktir. Temel neden ise toplumsal yapının kendisidir, kapitalizmdir.” Ve son zamanlarda çalışanların sağlığı, dergimizin kapağında sizlerle paylaştığımız fotoğrafta olduğu gibi; kapitalizmin ilk barbarlık aşamasına denk gelen, 19. yüzyılın karanlığına çekilmek istenmektedir.

Bugün için ihtiyaç olan iş kazaları ve meslek hastalıklarının, işçi sağlığı ve iş güvenliğindeki emek karşıtı uygulamaların toplumsal ilişkilerle nasıl bir koşutluk içinde yol aldığıın gösterilmesidir.

Tüm bunları gören bir yerden/perspektiften harekete geçip okuyucusundan güç alan dergimizde; sosyal, hukuksal, politik eksende, işçi sağlığı ve iş güvenliği vurgusu/sorgulaması yapılırken dünya ve Türkiye gündeminin sıcak değişimleri de bu tarz yazılarımızın yoğunluk kazanmasında belirleyici oldu; çünkü değişim ve dönüşümler çalışanların haklarına, sağlıklarına çarpıyordu. Dergimizin tüm sayılarında “risk faktörleri”, “meslek hastalıkları”, “iş kazaları”... konularında, olması gereken inceleme ve derleme yazılarına yer verirken; tanımlanan risklerin nereden geldiğini, kimlerin daha çok iş kazası geçirdiğini, kimlerin meslek hastalığına daha çok yakalandığını ve tüm bunların sosyal, politik karşılığını, ideolojik-politik çarpıtmaları teşhir etmeye çalıştık.

Biliyoruz ki; eşitsizlikler ortadan kaldırılmadığı, emekten/çalışandan yana uygulamalar hayata egemen olmadığı sürece, sonuçlar üzerinden yapılan iyi niyetli değerlendirmeler de, bilimi politikamız haline getiremezsek, çözümlenemeyen olacaktır.

Sonraki sayılarda buluşmak dileğiyle barışık, üretken ilişkiler içinde çoğalarak dostça kalın!